

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/64/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206549
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k. 6C/218/2013-69 zo dňa 21.10.2014, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k. 6C/218/2013-83 zo dňa 30.1.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Potvrďuje uznesenie.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil:

O žalovanou namietané nedostatky žaloby, súd prvého stupňa konštatuje, že žaloba v zmysle § 79 ods. 1 O. s p má všetky náležitosti návrhu na začatie konania, z petitu žaloby je zrejmý uplatnený nárok žalobcu, i keď súd plne prisvedčuje argumentácii žalovanej, že žalobca by mal jasným spôsobom identifikovať súdne konanie, v ktorom mu mala byť spôsobená škoda, o to zvlášť, že v namietanom súdnom konaní bol účastníkom konania.

Žalovaná vznikla vo vyjadrení k žalobe námietku premlčania každého uplatneného nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti o udelenie poverenia pred dňom 23.04.2009. Súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania a dospel k názoru, že právo žalobcu domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade nie je premlčané - v exekučnom konaní 3Er/950/2010, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, bola doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 13.10.2010, teda až po dni 23.04.2009.

V zmysle § 15 ods. 1 § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti

poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Žalobca v prejednávanej veci poskytol súdu len tvrdenie, že v každej veci podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, na ktorú žalovaná nereagovala pozitívne. Z vyjadrenia žalovanej vyplýva, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalovanej boli doručené dňa 23.4.2012. Žaloba bola doručená súdu dňa 27.09.2012 t.j. predčasne, pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatie žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže s poškodený domáhať nároku na súdu. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti. Do podania žaloby na súd síce 6 mesačná lehota neuplynula, avšak súd vo veci rozhodoval až po uplynutí 6 mesačnej lehoty od prijatia predmetnej žiadosti, preto súd žalobu nepovažoval za predčasne podanú.

Podľa právnej úpravy sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Právo na náhradu škody pritom má len ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Vo všeobecnosti v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť pre naplnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci splnené všeobecné podmienky, a to nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Žalobca nepreukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednostného právneho vzťahu.

V predmetnej veci vidí žalobca nesprávny úradný postup OS Vranov nad Topľou v tom, že rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie oneskorene, keď súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 196 dní, pretože exekučné konanie podľa tvrdenia žalobcu začalo dňa 5.8.2010 a exekučným súdom bolo rozhodnuté o žiadosti o udelenie poverenia až dňa 17.2.2011.

Tak ako už bolo hore uvedené toto tvrdenie žalobcu je nepravdivé, pretože súd po preskúmaní exekučného spisu zistil že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu doručená dňa 13.10.2010 a o tejto žiadosti bolo rozhodnuté dňa 7.1.2011, a to uznesením č. k. 3Er/950/2010. Tvrdené údaje žalobcu týkajúce sa omeškania sú teda nesprávne, zavádzajúce a vyplýva z nich, že žalobca ako oprávnený nemal o exekučnej veci prehľad, na základe čoho vyznievajú jeho vyjadrenia o údajnej majetkovej škode, či dôvodoch pre nemajetkovú škodu značne nedôveryhodné. Aj táto skutočnosť podľa názoru súdu nárok žalobcu vyvracia.

Otázku, či v konkrétnom prípade konkrétneho prípadu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu. Súadne a tým i exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy. I keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody, postupuje podľa znenia zákona účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prietahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z vyššie uvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy konaní, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy a pod. (viď znenie § 9 citovaného zákona súčinnosťou od 1.1.2013). Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prietahy konaní, resp. porušenia ústavného práva, ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si navrhovateľ nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na majetku. I keď predmetom konania o nárokoch žalobcu je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutú majetkovú škodu alebo nemajetkovú ujmu, súd považuje za správne poukazovať i na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, ako je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitost' veci a podobne. Súd má za to, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu

po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Navyiac zo samotnej dikcie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného ku dňu podania žiadosti o vydanie poverenia vyplýva, že lehota 15 dní sa nevzťahuje na vydanie rozhodnutia v prípade ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok.

Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako prietahy zbytočné v zmysle ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy /napr. Nález Ústavného súdu IÚS63/00/.

Ústavný súd poukázal na to, že už v predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu v trvaní aj niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Uviedol, že v zmysle ust. § 44 ods. 2 EP v znení účinnom v relevantnom čase už 15-dňová lehota od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti na vykonanie exekúcie.

V uvedenom ustanovení je výslovne uvedené, že táto lehota sa nevzťahuje na prípady, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/, a d/ Exekučného poriadku, teda notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Dôvodom tejto výnimky je nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomnosti, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie.

Je potrebné zdôrazniť, že žalobca podával žiadosti o udelenia poverení na vykonanie exekúcie hromadne, teda v rovnakom čase zaťažoval všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že ojej žiadosti bolo v niektorých prípadoch rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je v zmysle stanoviska Ústavného súdu možné považovať za ústavne akceptovateľné.

Súd ďalej nemal za preukázané, že žalobca podal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prietahy v konaní. V žalobe síce žalobca udáva, že vyvinul enormné úsilie na docielenie vecného posunu v exekučnom konaní a primel tým porušovateľa k vydaniu rozhodnutia, pričom poukázal na žiadosti o informáciu o stave konania zo dňa 2.7.2009, 23.9.2009, 13.11.2009, 25.2.2010 a sťažnosťami na prietahy v konaní zo dňa 30.8.2010, 23.11.2010 a 25.5.2011. Tieto žiadosti o stav konania ani sťažnosti na prietahy však neboli podané v predmetnej exekučnej veci, ako to vyplýva aj z exekučného spisu, preto súd na tieto skutočnosti neprihliadal.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej a dospel k záveru, že žalobca ich v konaní nepreukázal.

Súd mal za to, pokiaľ sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je povinný žalobca preukázať. Žalobca v konaní nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu súd žiadne urgencie zo strany žalobcu nezistil a ten tieto ani nijako nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia žalobcu, ktoré nemajú oporu v predložených či označených dôkazoch. Žalobca súdu predložil znalecký posudok č. 1/2013 z 24.6.2013 a dňa 24.2.2014 doručil znalecký posudok č. 1/2014, ktorým bola vyčíslená majetková škoda žalobcovi z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Súd by chcel v súvislosti s týmto znaleckým posudkom poukázať na posledný odsek na s. 4 tohto posudku, podľa ktorého pri vypracovaní znaleckého posudku sa vychádzalo zo skutočností, ktoré boli zistené z podkladov poskytnutých zadávateľom. Podklady boli kontrolované len po formálnej stránke. Vecná stránka obsiahnutá v ekonomických a účtovných výstupoch je garantovaná poskytovateľom

informácií. Ako vyplýva z tohto posudku, znalecký ústav sa v tomto posudku zaoberal len výškou škody, avšak vôbec sa nezaoberal tou skutočnosťou, či žalobcovi táto škoda, majetková aj nemajetková, vznikla. Z tohto dôvodu súd na tento znalecký posudok pri svojom rozhodovaní neprihliadal.

Žalobca sa taktiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Žalobca však svoje tvrdenia nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Súd nemôže žalobcovi priznať náhradu nemajetkovej ujmy na základe jeho abstraktných tvrdení, keď nepreukázal a nekonkretizoval, aké podnikateľské postupy a aktivity boli ovplyvnené. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. Súd mal za to, že nedodržanie zákonnej lehoty preto na strane žalobcu nemohlo spôsobiť neistotu, alebo vznik akejkoľvek škody či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca nijako nepreukázal ani vznik skutočnej škody ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu omeškania s rozhodnutím o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval žalobca.

Súd mal ďalej za to, že žalobca nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou a nemajetkovou škodou.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenom v uznesení zo dňa 9.12.2010 pod sp. zn. IIÚS545/2010 exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Je povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie a to v každom štádiu exekúcie a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti exekúcie adekvátne procesné zareagovať. Je tak predovšetkým povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vydanie exekúcie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ust. § 41 EP.

Žalobca teda v konaní nepreukázal nielen vznik majetkovej škody, ako ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, nepreukázal ani len to, že zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných priet'ahoch, nepreukázal taktiež ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadne žalobcovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmou, teda nepreukázal v tomto konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť žalovanej, preto súd jeho žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žalobca zásadne namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. §9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom

konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti apo tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopostil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie musí byť zrušené.

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. §9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. §9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie, a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lége ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležitú, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď.

Štrasburský súd tiež uviedol: „Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.“ Súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie. Nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu žalobcovi a to vo forme tej, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a to v posudku určenej výške.

Ak súd prvého stupňa vo svojom odôvodnení rozsudku konštatuje, že žalobca nepreukázal, že by mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda pričom ďalej uvádza, že bližšie nešpecifikoval jednotlivé náklady vynaložené na správu a vedenie pohľadávky počas obdobia omeškania exekučného súdu, nakoľko určenie výšky majetkovej škody v žalobe nie je dôkazom ojej vzniku, potom súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Zo znaleckého posudku totiž jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Súčasťou znaleckého posudku sú prílohy, ktoré v príčinnej súvislosti

s omeškaním exekučného súdu predstavujú podrobný prehľad o vynaložených mzdových nákladoch, nákladoch na tlač, nákladoch na úpravu informačného systému, nákladoch na poštovné a nákladoch na telekomunikačné služby.

Žalobca predložil znalecký posudok až po roku a pol od podania žaloby na súde. V tejto súvislosti žalobca dáva do pozornosti samotný znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že žalobca zadal vypracovanie znaleckého posudku ešte 01. marca 2013. Vypracovanie znaleckého posudku je tak dôkladné a zároveň jeho vypracovanie bolo tak zložitú, a to aj s ohľadom na množstvo spracovaných podkladov, že jeho vypracovanie trvalo viac ako rok. Táto skutočnosť je objektívnou skutočnosťou, ktorú žalobca nevie ovplyvniť. Vyššie uvedená zložitosť veci predstavuje aj zreteľný doklad o tom, že určenie výšky škody a jej jednotlivých zložiek je zložitou odbornou otázkou, ktorú súd nemôže vyriešiť sám prostredníctvom vykonávaných dôkazov. Navyše vzhľadom na plynutie premĺčacích dôb bol žalobca nútený svoje nároky uplatniť včas, a to aj v situácii, kedy vedel výšku škody určiť len odhadom, a nebol priestor na získanie znaleckého posudku.

V konaní tak boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. V tomto konaní tak bolo potrebné rozhodnúť v súlade so žalobným petítom, a to prinajmenšom navrhovaným medzitymným rozsudkom.

Ak bol súdu prvého stupňa doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Na podporu uvedeného tvrdenia poukázal na judikatúru krajských súdov (mutatis mutandis Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014, v ktorom súd na 3. strane rozsudku uvádza, cit.: „Tým, že okresný súd nerozhodol osobitne o žiadosti navrhovateľa na prerušenie konania, odňal mu možnosť konať pred súdom, zbavil ho možnosti podať proti svojmu rozhodnutiu opravný prostriedok, pokiaľ sa navrhovateľ s postupom okresného súdu nestotožní. Z postupu okresného súdu je možné vyvodiť, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania neakceptoval, keď v konaní ďalej pokračoval a o veci rozhodol, však ním zvolený postup, ktorým návrh navrhovateľa na prerušenie konania odignoroval, je v rozpore i v ust. § 167 ods. 1, 2, § 168 ods. 1, 2 a § 169 ods. 1 O. s. p., v ktorých o návrhu na prerušenie konania sa rozhoduje uznesením...).

Odvolací súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a na základe takto zisteného skutkového stavu aj vec správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, pričom toto znenie je totožné so znením v čase začatia exekučného konania t.j. k 22.07.2011, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- a) škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- b) škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- c) škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nieje možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu

škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

Podľa § 44 ods. 2 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o znení a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c) zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o znení a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d) zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o znení a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Podľa § 243 ods. 1 zákona 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o znení a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, tento zákon sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona.

Z obsahu spisu je zrejme, že žalobca sa domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená rozhodnutím Okresného súdu vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. 3Er 950/2010. Z tohto spisu vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu v tomto konaní doručená 13.10.2010. Exekučným titulom bol rozsudok stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Spoločenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 04051/10. Exekučný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora uznesením č.k 3Er 950/2010 zo 7.1.2011 a právoplatnosť nadobudol toto rozhodnutie 8.2.2011. Tvrdenie žalobcu, že bol exekučný súd v omeškaní 196 dní nie je pravdivé.

V predmetnej veci je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa sa predovšetkým správne vypořiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným v tomto konaní. Z obsahu spisu je zjavné, že žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nárokov uplatňovaných v tomto konaní bola podaná u žalovaného 23.04.2012 a v závislosti od toho by nároky, ktoré eventuálne vznikli žalobcovi v lehote 3 rokov pred touto žiadosťou o predbežné prerokovanie, mohli byť premlčané, to znamená, že by malo ísť o nároky vzniknuté pred 23.04.2009. Súd prvého stupňa v tomto smere správne zistil na základe obsahu spisov, že v predmetných veciach boli žiadosti o udelenie poverenia doručené až po dni 23.04.2009, preto je námietka premlčania neaktuálna.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v

tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prieťahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie, s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

V tejto súvislosti je zároveň potrebné konštatovať, že vo všetkých preskúmaných veciach súd prvého stupňa zastavil exekučné konanie z dôvodov uvedených v § 45 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní a v tomto kontexte po vykonaní tohto materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom, rozhodol o zastavení exekučného konania a nebol teda viazaný lehotou 15 dní, ktorá platí pre prípad, ak by došlo k povereniu exekútora na vykonanie exekúcie.

Správne konštatuje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, že pri potrebe materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom je 15 -dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie veľmi problematickým činiteľom a práve preto zákon (pri predpokladanom zistení rozporu exekučného titulu so zákonom) nestanovuje žiadnu lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo na zastavenie exekučného konania, tak ako sa to stalo v predmetných preskúmaných veciach, čo je ďalší dôvod na konštatovanie, že k prieťahom v predmetnej veci nedošlo.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvedené v odvolaní, týkajúce sa možného zabezpečenia znaleckého posudku právne irelevantné, pokiaľ takýto dôkaz nepredložil v konaní.

Taktiež je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že

táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Taktiež je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Na tejto okolnosti vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa nič nemení ani tvrdenie uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa, že ide o žalobu predčasne podanú, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby práve z dôvodu predčasnosti. Je pravdou, že žalobca podal žalobu v predmetnej veci 27.09.2012 a žiadosť o predbežné prerokovanie jeho nárokov 23.04.2012, teda pred uplynutím zákonom stanovenej lehoty 6 mesiacov na prerokovanie týchto nárokov, avšak konanie na súde prvého stupňa prebiehalo od spomínaného 27.09.2012 aj naďalej a súd prvého stupňa rozhodol 02.10.2013, teda už po uplynutí zákonom stanovenej 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nárokov za situácie, že je zrejmé, že žalovaný týmto nárokom žalobcu nemienil vyhovieť a nevyhovet. Preto v predmetnej veci pochopiteľne nejde o žalobu, ktorú by v čase rozhodovania súdu prvého stupňa bolo možné považovať za predčasne podanú.

Žalobca podal odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa, s ktorým bol zaviazaný v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb..

Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov.

Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (predmetný návrh zákona obsahuje legislatívnu zmenu smerujúcu k zavedeniu súdneho poplatku za podanie žaloby), čl. II k bodu 3: Žaloby sa budú spoplatňovať podľa Položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov.

Podľa odôvodnenia pozmeňujúceho a dopĺňajúceho návrhu poslancov D. R., N. P., E. E. a K. Q. k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač č. 145) (schváleným návrhom došlo k zavedeniu spoplatnenia žaloby paušálnym poplatkom 20,- EUR): V nadväznosti na zrušenie vecného oslobodenia vri žalobách na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa navrhuje zaviesť paušálny súdny poplatok pre tieto žaloby vo výške 20 eur, čím sa jednak čiastočne zohľadňuje účel vládneho návrhu zákona (opatrenia na stane príjmovej časti štátneho rozpočtu) a súčasne sa zlepšuje v porovnaní s vládnym návrhom prístup k spravodlivosti v týchto veciach, nakoľko sa nebude vyberať poplatok podľa percentuálnej sadzby (položka 1), ale práve ako paušálny poplatok, ktorý je podstatne nižší.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Všetky vyššie uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn.4 Cdo 39/2007, cit: „Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie

výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy." (rozhodnutie pre lepšiu orientáciu v prílohe prikladáme). A ďalej: Analogické určovanie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy, pretože v zmysle článku 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, a ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti, musia byť tieto povinnosti stanovené jasne a jednoznačne. Pokiaľ tomu tak nie je, zodpovedá ústavne konformnému výkladu zákona o súdnych poplatkoch záver rešpektujúci zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka ", t. j. záver, že poplatková povinnosť v týchto prípadoch nevznikla.

V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Žalobcovi bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSP“) uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

V § 1 ods. 1 ZoSP je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Podľa uvedeného ustanovenia sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy vylúčené (k tomu pozri Edmund Horváth: Zákon o súdnych poplatkoch komentár. Bratislava: Iura Edition 2006 s. 8, a nasl. tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 39/2007 z 29. marca 2007).

Úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak zákon v tomto smere ustanovil pevné a jasné pravidlá umožňujúce prístup k súdu taktiež splnením v ňom obsiahnutých podmienok, potom tieto podmienky musí akceptovať nielen každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu, ale rovnako a v neposlednom rade aj štát prostredníctvom orgánov súdnej moci.

Vzhľadom na uvedené, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale rovnako tak aj porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd (m.m. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 252/05 z 22. marca 2006).

Súd je pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný čl. 2 ods. 2 a teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Navyše, podľa ust. §18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z. (zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo podľa ust. §4 ods.1 písm. k) ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Preto navrhol vyhovieť tomuto návrhu v celom rozsahu a napadnuté uznesenie zrušiť bez náhrady.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 prvá veta Zákona o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa ustanovenia §5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1, 2 prvá, druhá veta Zákona osudných poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá v odvolacom konaní vo veci samej.

Konanie o súdnych poplatkoch je osobitne upravené v Zákone o súdnych poplatkoch a to v ustanoveniach §12 až §14. V ustanovení § 14 je vyjadrený vzťah Zákona o súdnych poplatkoch a Občianskeho súdneho poriadku ako vzťahu zákona špeciálneho (lex specialis), čo je v danom prípade Zákon o súdnych poplatkoch k zákonu všeobecnému (lex generalis) j a to k Občianskemu súdному poriadku. Obidve tieto právne normy sú formálnymi prameňmi j občianskeho procesného práva. Na časti procesného postupu, ktoré neupravuje Zákon o súdnych poplatkoch odlišne od Občianskeho súdneho poriadku, sa používajú primerane ustanovenia O. s. p..

Medzi dispozitívne úkony účastníka patrí i podanie riadneho opravného prostriedku -odvolania podľa ustanovenia § 201 a nasl. O. s. p.. Dispozičný princíp, ktorý je jednou zo základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní odvolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Odvolanie teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Treba uviesť, že poplatníkom je odvolateľ bez ohľadu na to, či je odvolateľ oprávnenou osobou alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O. s. p.. Súdny poplatok sa neplatí z odvolania proti súdному rozhodnutiu procesnej povahy a proti rozhodnutiu o trovách konania (viď uznesenie NS SR z 24. 07. 1997, sp. zn. ICo 10/1997). Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti značí vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V odvolacom konaní vzniká poplatková povinnosť odvolateľovi (poplatníkovi) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch). Po podaní odvolania vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Týmto orgánom je predovšetkým súd prvého stupňa. O poplatku za odvolanie v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej sa rozhoduje uznesením (tzv. vzor 4 O. s. p.). Nepoužíva sa výzva na zaplataenie súdneho poplatku (tzv. vzor 4a O. s. p.), pretože k zastaveniu odvolacieho konania pre nezaplataenie súdneho poplatku nemôže dôjsť.

Nakoľko vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde sa rozhoduje vždy uznesením, musia sa použiť ustanovenia § 167 a nasl. O. s. p. v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu Zákona o súdnych poplatkoch. Uznesenie o poplatkovej povinnosti sa" musí doručiť každému, komu je v ňom uložená povinnosť.

V preskúmanej veci je odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Nie je možné súhlasiť s tvrdením navrhovateľa, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Je potrebné vychádzať z obsahu napadnutého uznesenia, pretože už v samotnom výroku uznesenia je obsiahnuté aj odôvodnenie, ktoré je primerané účelu, pre ktoré bolo vydané (čo nie je v rozpore s ustanovením § 169 ods. 1 O. s. p.). Z uznesenia vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za odvolanie voči rozsudku, ktorý je

20,- Eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č.. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, pričom navrhovateľ je povinný" ho zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, preto zákon nevyžaduje také prísne formálne náležitosti na písomné vyhotovenie uznesenia, ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Je nepochybné, že napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ustanovenia § 169 ods. 1 O. s. p., pričom i navrhovateľovi musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané, už i vzhľadom na to, že sám navrhovateľ tento dôvod napokon vo svojom odvolaní špecifikoval.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lége podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona osudných poplatkoch oslobodené od poplatku od 01. 07. 2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zák. č. 273/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Išlo o vecné oslobodenie od poplatku (vecné oslobodenie znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 4 ods. 1

Zákona o súdnych poplatkoch). Zákomom č. 286/2012 Z. z. z 11. 09. 2012, ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlej k novele Zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené súčinnosťou od 01. 10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z intertemporálneho ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti súčinnosťou novely Zákona osudných poplatkov č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012.

Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definíciu pojmu poplatkový úkon (§ 1 Zákona o súdnych poplatkoch), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 Zákona o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v Zákone o súdnych poplatkoch.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30. 09. 2012. vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. 09. 2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa ustanovenia § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. 09. 2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01. 10. 2012 vyplýva, že zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni. (§ 6ods. 2 prvá veta Zákona osudných poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom, konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že navrhovateľ podal na okresný súd dňa 27. 09. 2012 žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za

škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená (okresným súdom) nesprávnym úradným postupom. Pretože do 30. 09. 2012 konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, navrhovateľovi nevznikla podaním návrhu poplatková povinnosť a to prihladnuc i na intertemporálne ustanovenie § 18c Zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku okresného súdu č. k. 3C/413/2012-48 zo dňa 15. 08. 2013, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, podal navrhovateľ odvolanie dňa 04. 09. 2013, a teda dňom podania odvolania sa začalo odvolacie konanie.

Pretože poplatková povinnosť navrhovateľa v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania, pričom od 01. 10. 2012 na konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa ustanovenia § 6 ods. 2 druhá veta Zákona o súdnych poplatkoch, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, I. Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, a to vo výške 20,- Eur.

Odvolací súd poukazuje na to, že jedine v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale zároveň aj odvolacie konanie sa začalo do 30. 09.2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch aj na odvolacie konanie podľa ustanovenia § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.